

TPO

TRANSKULTURNA PSIHOSOCIJALNA
OBRAZOVNA FONDACIJA - TPO

(januar-decembar, 2012.)

UVOD

U 2012. godini TPO Fondacija je nastavila raditi na implementaciji projekata započetih u 2011. godini, a riječ je o projektu "Mirotvorke svijeta: Provedba UN Rezolucije 1325 kroz primjere mirotvorki" u svrhu promocije zanimljivih edukativnih naracija za nastavnike i učenike društvenih i humanističkih nauka. S ciljem aktivnog doprinosa podizanja svijesti o ovoj tematici održan je veliki broj radionica, formalnih i neformalnih susreta i foruma širom Bosne i Hercegovine kako bi se ukazalo na značaj rodne dimenziju rata i mira te ulogu žena u ponovnoj izgradnji zajednice i odnosa među ljudima.

Ova radna godina je također protekla u svjetlu dva iznimno važna projekta i inicijative koji se tiču pitanja rodno inkluzivnih zajednica u Bosni i Hercegovini, kao pitanja vezanih za doprinos ustavnoj reformi u Bosni i Hercegovini. U namjeri podizanja svijesti i kroz promociju ideje jednakih mogućnosti za žene i muškarce za učešće u političkom životu Bosne i Hercegovine, TPO Fondacija je u partnerstvu sa mnogobrojnim nevladinim organizacijama organizovala veliki broj dvodnevnih i jednodnevnih radionica za žene ruralnih bh. područja i buduće mlade političare. Osnovna ideja i motiv za ovaj vid djelovanja je naše duboko uvjerenje i zalaganje da bh. društvo ima bolju budućnost samo kroz implementaciju obrazovnih, istraživačkih, psihosocijalnih i interkulturalnih programskih aktivnosti u cilju aktivnog doprinosa izgradnji građanskog demokratskog društva.

Pored navedenog, tokom 2012. je pokrenut novi projekt "Žene, mirotvorstvo i pomirenje" u sklopu kojeg je objavljena baseline studija i započet proces analize životnih priča mirotvorki Bosne i Hercegovine.

Kao i svih prethodnih godina i ovoga puta se zahvaljujem kolegama i saradnicima koji su svako na svoj način doprinijeli boljem sutra.

Programska direktorica

Zilka Spahić - Šiljak

O NAMA

Misija TPO Fondacije je da kroz implementaciju obrazovnih, istraživačkih, psihosocijalnih i interkulturalnih programskih aktivnosti doprinese izgradnji građanskog demokratskog društva, osnaživanju svijesti o ravnopravnosti spolova i etabliranju etike partnerstva i odgovornosti u porodici, društvu i političkom životu BiH. TPO Fondacija je proizašla iz HNI TPO mreže organizacija sa sjedištem u Amsterdamu, koja je od 1998. godine prisutna na prostoru BiH sa projektima psihosocijalne zaštite, obrazovanja, pomirenja i dijaloga među povratničkom populacijom. U periodu od 2004. godine, kao lokalna organizacija, TPO Fondacija je svoje aktivnosti usmjerila na obrazovne i istraživačke projekte u saradnji sa univerzitetima BiH, Evrope i SAD.

Misija TPO Fondacije se ostvaruje kroz nekoliko strateških oblasti:

Obrazovanje - Saradnja sa univerzitetima i drugim organizacijama u provedbi reforme obrazovanja u BiH. Uspostava edukativnih centara, u saradnji sa obrazovnim i kulturnim institucijama, koji će nuditi programe za interkulturalno, multireligijsko i građansko obrazovanje, prvenstveno žena i mladih. Pripremanje kurikuluma, silabusa i trening materijala u saradnji sa državnim institucijama i drugim organizacijama.

Istraživanje - Procjena stanja u oblastima obrazovanja, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti, dijaloga i izgradnje mira, s ciljem pripremanja adekvatnih politika djelovanja i konkretnih projektnih aktivnosti uzimajući uvijek u obzir rodnu perspektivu i specifičnost kulturološkog konteksta u kojem se živi.

Rodna ravnopravnost - Promocija i implementacija domaćih i međunarodnih standarda o ravnopravnosti spolova kroz različite vrste obrazovanja i podizanja svijesti o ovim pitanjima u lokalnoj zajednici. Posebna pažnja se posvećuje razvoju lokalnih rodno inkluzivnih zajednica u kojima se vodi računa o potrebama i žena i muškaraca.

Javno zagovaranje - Zalaganje za promjene politika djelovanja i usvajanje novih, s ciljem izgradnje demokratskog građanskog društva, ravnopravnosti spolova, ali i podizanje svijesti građanstva o važnosti aktivnog učešća u tim promjenama. Zagovaranje za rodnu senzibilizaciju državnopravnog okvira BiH.

Osnaživanje kapaciteta - Rad na osnaživanju individualnih kapaciteta žena i mladih, ali i organizacionih kapaciteta lokalnih organizacija u oblastima rodne ravnopravnosti, ljudskih prava, ekonomskog osnaživanja, dijaloga i izgradnje mira. Podrška razvoju reforme obrazovanja, zaštite zdravlja i socijalne rehabilitacije, kroz trening profesionalaca i promociju jačanja korisničkih inicijativa i psihosocijalnu podršku ženama, djeci i omladini.

Interkulturalni dijalog - Promocija interkulturalnog dijaloga, izgradnje mira i pomirenja, u saradnji sa NVO-ima u BiH i u svijetu koji su posvećeni ovim pitanjima. Organiziranje javnih rasprava, okruglih stolova i radionica o ovim temama, te susreti umjetnika, akademskih radnika i NVO aktivista, koji iz svoje perspektive mogu ponuditi ideje za zajedničko djelovanje i koegzistenciju. Organiziranje susreta u malim lokalnim zajednicama, s ciljem okupljanja podijeljenih ljudi u BiH za jedan sto.

GLAVNI REZULTATI

- Objavljen priručnik "Liderstvo – Osnaživanje liderskih vještina u lokalnim zajednicama"
- Objavljena analiza rodno inkluzivnih zajednica u BiH
- Nizom radionica iz oblasti "Liderstvo – Osnaživanje liderskih vještina u lokalnim zajednicama" preko 60 mladih ljudi osnaženo za liderske vještine za doprinos lokalnim zajednicama
- Web forum LIGEZA osnovan za diskusiju o rodu i važnosti rodno inkluzivnih zajednica
- Provedene četiri inicijative mladih ljudi za rodno inkluzivne zajednice
- Objavljena knjiga "Graditeljice mira – društveno – politički angažman dobitnica Nobelove nagrade za mir"
- Osam (8) radionica iznjedrilo je preko više od 100 predstavnika NVO-a, učitelja i aktivista koji su stekli osnovno i prošireno znanje o mirotvorstvu i primjerima mirotvorki diljem svijeta
- Održan forum "Mirotvorstvo u zajednicama"
- Održano deset dvodnevnih radionica "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici" u preko 15 ruralnih područja Bosne i Hercegovine
- Održane jednodnevne radionice za mlade bosanskohercegovačke političare širom BiH
- U saradnji sa partnerskim organizacijama oformljena i započeta Politička akademija za mlade političare/ke
- Održane ulične akcije u 11 gradova u BiH kako bi se podigla svijest o jednakim mogućnostima za žene i muškarce u politici
- Unutar projekta "Žene, mirotvorstvo i pomirenje u BiH" sprovedena anketa na terenu i objavljena baseline studija o ženama i mirotvorstvu u BiH

Gradovi/opštine u kojima je TPO Fondacija implementirala svoje aktivnosti u 2012. godini su: Livno, Zenica, Banja Luka, Bijeljina, Tuzla, Kakanj, Glamoč, Janja, Kravice, Suhe, Đuguma, Brčko, Konjević polje, Okreč, Kamengrad, Stari Majdan, Zdena, Poljak, Velika Obarska, Amajlije, Koraj, Begov Han, Orahovica, Stranjani, Babino, Vranduk, Janjići, Bihać, Mostar.

SAŽETAK

I RODNO INKLUZIVNE ZAJEDNICE U BIH

- Aktivnost 1 Priručnik "Liderstvo – Osnajivanje liderskih vještina u lokalnim zajednicama"
- Aktivnost 2 Trening o liderstvu u Livnu
- Aktivnost 3 Trening o liderstvu u Bijeljini
- Aktivnost 4 Četiri lokalne inicijative mladih
- Aktivnost 5 Web forum LIGEZA (Lokalne rodno inkluzivne zajednice)
- Aktivnost 6 Analiza rodno inkluzivne zajednice u BiH

II MIROTVORKE SVIJETA – PROMOCIJA UN REZOLUCIJE 1325

- Aktivnost 1 Objavljena knjiga "Graditeljice mira"
- Aktivnost 2 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Livnu
- Aktivnost 3 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Kaknju
- Aktivnost 4 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Banjoj Luci
- Aktivnost 5 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Bijeljini
- Aktivnost 6 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Tuzli
- Aktivnost 7 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Zenici
- Aktivnost 8 Forum "Mirotvorstvo u zajednicama" u Zenici

III DOPRINOS USTAVNOJ REFORMI U BOSNI I HERCEGOVINI – JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA ŽENE I MUŠKARCE U POLITICI

- Aktivnost 1 Početak kampanje i trening
- Aktivnost 2 Deset dvodnevnih radionica "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici"
- Aktivnost 3 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Sanskom Mostu
- Aktivnost 4 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Mostaru
- Aktivnost 5 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Bihaću
- Aktivnost 6 Studijska posjeta studenata sa Univerziteta u Banjoj Luci
- Aktivnost 7 Ulične akcije u 11 gradova u BiH
- Aktivnost 8 Početak prvog modula političke akademije za mlade političare/ke
- Aktivnost 9 Medijska kampanja

IV ŽENE, MIROTVORSTVO I POMIRENJE

- Aktivnost 1 Baseline studija
- Aktivnost 2 Analiza životnih priča mirotvorki

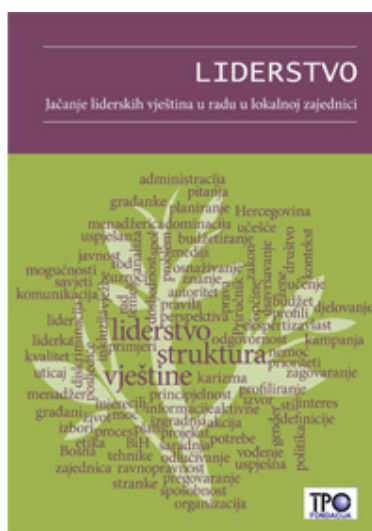

I RODNO INKLUZIVNE ZAJEDNICE U BIH

TPO Fondacija Sarajevo je u okviru projekta "Rodno inkluzivne zajednice u BiH" kojeg je podržala američka vlada pripremila priručnik pod nazivom "Liderstvo - Jačanje liderskih vještina u radu u lokalnoj zajednici".

Aktivnost 1 Priručnik "Liderstvo - jačanje liderskih vještina u radu u lokalnoj zajednici"

Priručnik su zajednički pripremile autorice Besima Borić, Radmila Žigić, Jasminka Borković, Jasmina Čaušević i Emina Abrahamsdotter koja je ujedno i urednica priručnika. Namjera je bila da se pripremi materijal za edukacije o političkom liderstvu i osnaživanju kapaciteta mladih da rade na zagovaranju rodno uključivih politika djelovanja u svojoj lokalnoj zajednici.

Priručnik se sastoji od tri cjeline:

- 1) Kontekst BiH (Političko administrativna struktura u BiH i mogućnost zajedničkog djelovanja)
- 2) Liderstvo (Definicije i etika liderstva, Liderstvo i komunikacija, Liderstvo i rodna ravnopravnost)
- 3) Praktične vježbe koje trenerima/cama pomažu da interaktivno organiziraju edukacije, a učesnicima da na konkretnim primjerima primijene teorijsko koncepte i informacije ponuđene u prva dva dijela priručnika.

Aktivnost 2 Seminar "Liderstvo u lokalnoj zajednici" u Livnu

U okviru projekta "Rodno inkluzivne zajednice" održan je trening "Liderstvo u lokalnoj zajednici" u Livnu 01. i 02. 12. 2012. na kojem je organizator UŽ Li-Woman okupio 21 učesnika/cu iz 4 općine: Livno, Glamoč, Bosansko Grahovo i Drvar tj. općina u kojima je obavljeno anketiranje u prvoj fazi projekta. Trening su vodile mr.sci. Emina Abrahamsdotter i Jasminka Borković.

Ciljevi treninga su bili:

- podići svijest i motivaciju učesnika/ca o mogućnostima djelovanja u lokalnim zajednicama
- ojačati liderske vještine učesnika/ca za učinkovitije djelovanje i rad u lokalnoj zajednici
- razvijanje projektnih prijedloga kako bi se primjenile liderske vještine učesnika/ca u njihovim lokalnim zajednicama.

Uvod u projekt je uključivao i kratki pregled potpunog istraživanja iz četiri općine na području Kantona 10. Priručnik i ciljevi treninga su također bili predstavljeni. Mogućnosti djelovanja i utjecaja u lokalnoj zajednici su demonstrirane. Važnost liderstva i rodne ravnopravnosti je istaknuta. Također je istaknuta moć emocionalne inteligencije kao jedna od kamena temeljaca liderstva. Učesnici/e su dobili/e informaciju kako postati lider/ica, koje su vještine jednog lidera i brojne druge praktične savjete. Sljedeći važni dio treninga je bilo rodno budžetiranje jer je ova tema većini učesnika/ca prilično nepoznata. Kao primjer rodnog budžetiranja analiziran je budžet općine Livno i učesnici/e su imali/e priliku pratiti budžetske linije i primijeniti vještine rodnog budžetiranja.

Aktivnost 3 Seminar "Liderstvo u lokalnoj zajednici" u Bijeljini

U okviru projekta "Rodno inkluzivne zajednice" organizacija žena LARA i TPO Fondacija Sarajevo su 04. i 05. decembra 2012. godine u Bijeljini održali seminar pod nazivom "Liderstvo u lokalnoj zajednici". Trening su vodile Emina Abrahamsdotter, Radmila Žigić i Maja Stanković.

23 ljudi je učestvovalo na ovome treningu (56% žena i 44% muškaraca) od kojih je 83% NVO aktivista/kinja (EKO Leonardo, Svetosavska zajednica, Udružene žene Janja). Učesnici/e su dolazili/e sa područja Bijeljine, Ugljevika, Zvornika i Lopare. Cilj treninga je bio da se poveća znanje i kapacitet mladih političarki kako bi postale liderice u svojim lokalnim zajednicama s posebnim fokusom na razumijevanje koncepta rodne ravnopravnosti. Teme poput liderstva s posebnim akcentom na lidersku etiku i komunikacijske vještine, značenju uvođenja rodnih politika u rad zajednice i liderske pozicije su bile diskutirane na treningu. Poseban fokus je stavljen na rodno budžetiranje jer je to nešto novo u regiji i mladi ljudi su htjeli saznati više o tome kako bi mogli prodiskutirati druge opcije za budžetiranje u njihovim zajednicama koje uzimaju u obzir i rodnu perspektivu.

Aktivnost 4 Četiri lokalne inicijative mladih

U okviru projekta "Rodno inkluzivne zajednice u BiH" TPO Fondacija u saradnji sa UŽ LI-Woman kao lokalnim partnerom je održala dvodnevni seminar za mlade lidere/ice u Livnu u decembru 2012. gdje je zadatak bio da se razviju ideje u lokalnoj zajednici te su odabrana dva prijedloga "Pozicija žena u zajednici" i "Mladi/e aktivisti/kinje pomažu starije". Ove grupe mladih ljudi su još jednom pokazale da zasigurno imaju potencijal da iniciraju i implementiraju promjenu u svojim lokalnim zajednicama kako bi razvili i unaprijedili rodno inkluzivne zajednice.

21 mlada osoba je sudjelovala na treningu iz sljedećih općina: Livno, Bosansko Grahovo, Glamoč i Drvar. Tokom 2012. godine istraživanje na temu socijalne uključenosti žena je provedeno na ovim područjima. Trening su predvodile Emina Abrahamsdotter i Jasminka Borković. Dvodnevni trening se temeljio na interaktivnom radu, kroz prezentacije i brojne vježbe. Također je predstavljena knjiga o liderstvu koja je integralni dio projekta "Rodno inkluzivne zajednice u BiH". Voditeljice treninga su odabrale dva najbolja projekta prijedloga za rodno inkluzivne politike u dvije lokalne zajednice i UŽ LI-Woman je zaprimilo fond za njihovu provedbu. Jedan od odabranih prijedloga je razvila grupa učesnika/ca iz Glamoča pod nazivom: "Pozicija žena u lokalnoj zajednici". Drugi projekt koji će se provoditi je "Mladi/e aktivisti/kinje pomažu starije" kojeg su razvili mladi iz Livna.

Cilj oba projekta je da se pokažu upravljačke vještine koje su učesnici/e stekli/e tijekom treninga o liderstvu i implementaciji istih u njihovim lokalnim zajednicama. Projekt iz Bosanskoga Grahova je uključivao obilazak lokalne zajednice gdje su paketi hrane dostavljeni kućanstvima u selima udaljenima oko 40 km od Bosanskog Grahova i samim tim nemaju olakšan pristup. Prva aktivnost u Glamoču je bilo provođenje istraživanja o situaciji žena u Glamoču koja je pokazala da nema žena u javnome životu ove zajednice i da nitko ne želi govoriti javno o pitanjima ravnopravnosti. Većina ljudi čak i ne prepoznaje važnost roda i socijalne uključenosti žena te smatraju da žene ne mogu biti liderice. Također je bilo evidentno da je nasilje uveliko prisutno, ali se o tome ne govori javno. Najvažniji zaključak sastanka u Glamoču je da su učesnici/e treninga odlučili inicirati proceduru formiranja i registracije ženskih udruženja koja bi se bavila problemima žena, rodne ravnopravnosti i jednakošću.

Aktivnost 5 Web forum LIGEZA (Lokalne rodno inkluzivne zajednice)

U okviru projekta "Rodno inkluzivne zajednice u BiH", pokrenut je i web forum LIGEZA (www.tpo.ba/ligeza) na kojem se tokom implementacije projekta vodila diskusija o rodnim temama i važnosti izgradnje rodno inkluzivnih zajednica. Postavljeni su brojni domaći i međunarodni dokumenti, zatim intervjui i drugi zanimljivi tekstovi i komentari.

Aktivnost 6 Analiza rodno inkluzivne zajednice u BiH

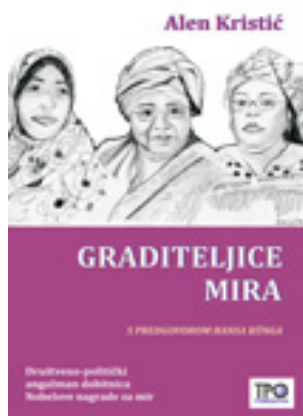
TPO Fondacija i njeni partneri su proveli istraživanje u osam lokalnih zajednica u Livnu i okolici te u Bijeljini i okolici (400 ispitanika) kako bi mjerila političku, administrativnu i participacijsku strukturu i mehanizme u ovim zajednicama i kako bi predložila konkretne upute za mjere rodno inkluzivne politike. Na temelju rezultata analize TPO tim u saradnji s iskusnim političarkama, poslovnim ženama i prominentnim aktivistkinjama u partnerskim NVO-ima je dizajnirala knjigu za lidere/ice kako bi osnažila napredak rodno inkluzivnih politika u lokalnim zajednicama. Projekt je podržala vlada SAD-a, Ured za javne poslove u BiH. Analiza rodno inkluzivnih zajednica je dostupna na TPO web stranici.

II MIROTVORKE SVIJETA – PROMOCIJA UN REZOLUCIJE 1325

U 2012. godini TPO Fondacija je nastavila raditi na implementaciji UN rezolucije 1325 o ženama, miru i sigurnosti koja ističe važnost uključenja žena kao i posvećivanje specifičnim potrebama žena i djevojaka kada pregovaraju i provode mirovne sporazume. Priče svjetskih mirotvorki koje su dobitnice Nobelove nagrade za mir su analizirane i objavljene u knjizi početkom 2012. godine. Ova knjiga se koristi kao pozitivan primjer i model mirovnog aktivizma diljem svijeta. Na temelju ovog materijala šest radionica je provedeno u šest gradova za nastavnike/ce i NVO aktiviste. Kroz historiju su postojali brojni primjeri dobre prakse u izbjegavanju sukoba i diplomatskom rješavanju istih kao i sklonost mirovnim rješenjima na nivou porodice i društva. Mnoge žene su postale svjetski priznate mirotvorke i njihove metodologije, strategije i ideje mogu poslužiti kao pozitivna paradigma drugim ženama i muškarcima u mirotvorstvu. Projekt doprinosi povećanoj svijesti zajednice o građanskom aktivizmu, dijalogu, ženskim ljudskim pravima i sudjelovanju žena u javnom životu općenito.

Aktivnost 1 Objavljena knjiga "Graditeljice mira - društveno – politički angažman dobitnica Nobelove nagrade za mir"

U toku 2011. godine pripremljene su priče mirotvorki koje su dobile Nobelovu nagradu za mir, te su analizirane su i objavljene u knjizi "Graditeljice mira - društveno-politički angažman dobitnica Nobelove nagrade za mir" autora Alena Kristića, uz predgovor Hansa Künga. Knjigu je izdala TPO Fondacija 2012. godine. Knjiga je namijenjena promicanju pozitivnih primjera i modela mirotvorstva i mirovnog aktivizma u svijetu. Na temelju tog materijala održano je šest radionica u šest gradova: Livno, Zenica, Banja Luka, Bijeljina, Tuzla i Kakanj za nastavnike/ce i aktiviste/kinje nevladinog sektora.

Aktivnost 2 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Livnu

UŽ Li-Woman, Udruženje građanki Grahovo i TPO Fondacija Sarajevo su organizirali seminar 14.04.2012. u Livnu na temu "Žene i mirotvorstvo". Ovi seminari se održavaju u okviru projekta

"Mirotvorke svijeta - Promocija rezolucije 1325" koji podržava Ambasada Kraljevine Norveške u Sarajevu.

Na seminaru su učestvovala 22 nastavnice i predstavnice lokalnih nevladinih organizacija iz Livna i Bosanskog Grahova. Po završetku seminara svim prisutnim su uručeni primjerci knjige "Graditeljice mira" autora Alena Kristića izdanju TPO Fondacije koje će moći kasnije koristiti u školama i u daljnjem radu u pripremi seminara iz oblasti izgradnje mira, ljudskih prava i građanskog aktivizma.

Aktivnost 3 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Kaknju

Medica Zenica i TPO Fondacija Sarajevo su uz podršku vijećnice Općinskog vijeća Kakanj, gospođe Hatidže Sahman organizirale seminar u Kaknju 14.04.2012. na temu "Žene i mirotvorstvo". Na seminaru je učestvovalo 19 nastavnika/ca i predstavnika/ca lokalnih nevladinih organizacija što je prešlo očekivani broj od 10 do 12 učesnika/ca. Po završetku seminara svi/e učesnici/e su dobili/e knjigu "Graditeljice mira" autora Alena Kristića.

Aktivnost 4 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Banjoj Luci

U organizaciji Perpetuum mobile – Centara za razvoj mladih i zajednice Banja Luka i TPO Fondacije iz Sarajeva 18. 04. 2012. je održan seminar u Banjoj Luci na temu "Žene i mirotvorstvo", koji je baziran na istinitim pričama nobelovki, čije su priče sakupljene u knjizi "Graditeljice mira" autora Alena Kristića u izdanju TPO Fondacije. Pored predavanja učesnici/e su učestvovali/e u diskusiji o rodnoj neravnopravnosti u politici i isključenju žena sa mjesta odlučivanja. Značajan iskorak su napravile neke žene u povijesti poput Alve Myrdal i drugih mirotvorki predstavljenih u ovoj knjizi koje su bile dovoljno hrabre da mijenjaju svijet na bolje. Radionici su prisustvovali predstavnici/ice nevladinih i sportskih organizacija, srednjih škola i Univerziteta u Banjoj Luci.

Aktivnost 5 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Bijeljini

Lara Bijeljina je u saradnji sa TPO Fondacijom iz Sarajeva 26. 04. 2012. organizirala seminar u Bijeljini na temu "Žene i mirotvorstvo", koji je baziran na istinitim pričama nobelovki, čije su priče sakupljene u knjizi "Graditeljice mira" autora Alena Kristića u izdanju TPO Fondacije. Učesnice seminara su bile predstavnice nevladinih organizacija i nastavnice osnovnih škola iz Bijeljine i Janje. Kroz interaktivne radionice sa voditeljicom Amrom Pandžo, učesnice su se upoznale s pričama nekoliko nobelovki i dobile upute kako dalje mogu koristiti knjigu za organiziranje radionica u svojim organizacijama i školama. Ženski doprinos miru ohrabrio je i žene u ovom kraju da nastave sa svojim radom i da pokrenu nove inicijative za, kako su naglasile, bolju i mirniju budućnost.

Aktivnost 6 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Tuzli

Vive žene Tuzla su u saradnji sa TPO Fondacijom iz Sarajeva 27. 04. 2012. organizirale seminar u Tuzli na temu "Žene i mirotvorstvo", koji je baziran na istinitim pričama nobelovki, koje su sakupljene u knjizi "Graditeljice mira" autora Alena Kristića u izdanju TPO Fondacije. Na seminaru je prisustvovalo 15 učesnika/ca iz osnovnih i srednjih škola, te predstavnika/ca nevladinog sektora.

Kroz priču Shirin Ebadi, iranske dobitnice Nobelove nagrade za mir, razgovaralo se ulogama žena i muškaraca u bh. društvu, o putevima i načinima promjena, te o pozicijama moći. Kroz interaktivne vježbe učesnici/e su učili/e kako ova znanja primijenti u školama i drugim organizacijama.

Aktivnost 7 Seminar "Žene i mirotvorstvo" u Zenici

Medica Zenica je u saradnji sa TPO Fondacijom iz Sarajeva 28. 04. 2012. organizirala seminar u Zenici na temu "Žene i mirotvorstvo", koji je baziran na istinitim pričama nobelovki, čije su priče sakupljene u knjizi "Graditeljice mira" autora Alena Kristića u izdanju TPO Fondacije. Na

seminaru je prisustvovalo 14 učesnika/ca iz srednjih škola te predstavnika/ca nevladinog sektora. Voditeljice Sabiha Husić i Zilka Spahić-Šiljak su kroz interaktivne radionice nastojale da posebno istaknu pitanja promocije prava žena i prava djece, te drugih marginalnih grupa u društvu na čemu je posebno radila Shirin Ebadi.

Aktivnost 8 Forum "Mirotvorstvo u zajednicama" u Zenici

Medica Zenica je u saradnji sa TPO Fondacijom iz Sarajeva 10. 05. 2012. organizirala forum na temu "Mirotvorstvo u zajednici" na kojem su okupile predstavnice bh. ženskih nevladinih organizacija koje su prepoznate u svojim lokalnim zajednicama kao mirotvorke: Lidija Živanović (HcA B. Luka), Nada Golubović (Udružene žene B. Luka), Radmila Žigić (Lara Bijeljina), Azra Arnautović (Vive žene Tuzla), Danka Zelić (UG Grahovo), Jasminka Rebac (UG Ružičnjak Mostar), Rahela Džidić (Američka ambasada) Besima Borić (Parlament FBiH), Jadranka Milićević (Fondacija Cure Sarajevo), Amra Pandžo (Mali koraci Sarajevo), Sabiha Husić (Medica Zenica) i Zilka Spahić Šiljak (TPO Fondacija Sarajevo). Gošće foruma su bile predstavnice nekoliko evropskih zemalja koje učestvuju u radu EPIL projekta i ovom prilikom su mogle razgovarati sa bh. mirotvorkama o aktivnostima na izgradnji mira, motivaciji i postignućima, ali i planovima za nastavak njihovog angažmana i saradnje. Kalendari sa 15 nobelovki i knjiga "Graditeljice mira" autora Alena Kristića u izdanju TPO Fondacije su podijeljeni učesnicama.

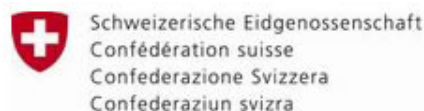

III DOPRINOS USTAVNOJ REFORMI U BOSNI I HERCEGOVINI – JEDNAKE MOGUĆNOSTI ZA ŽENE I MUŠKARCE U POLITICI

01. jula 2012. godine TPO Fondacija je započela saradnju sa 11 partnerskih organizacija iz 10 gradova u BiH kako bi započela rad na novome projektu "Doprinos ustavnoj reformi u Bosni i Hercegovini – Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici". Projekt je podržala Švicarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) i Centar za ljudska prava pri Univerzitetu u Sarajevu (HRC) te je implementiran u dvije faze: prva faza je trajala od marta do decembra 2012., a druga od januara 2012. do marta 2014.

Cilj ovog projekta je bio da se osnaže mladi/e političari/ke na polju rodnih politika i da se podrže mladi/e lideri/ce da budu konkurentni/e u politici koliko je to moguće i da također razviju svijest među glasačicama u ruralnim područjima o važnosti njihovog aktivnog učešća u javnome životu kroz upotrebu temeljnih ljudskih prava i sloboda. Projekt "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici" se provodi u saradnji sa Udruženim ženama Banja Luka, Medicom iz Zenice, Larom iz Bijeljine, Forumom žena iz Bratunca, UŽ Vive žene iz Tuzle, Kultom iz Sarajeva, UG Grahovo, Glasom žene iz Bihaća, Krajiškom suzom iz Sanskog Mosta, Formom F iz Mostara i Perpetuum Mobileom iz Banje Luke.

Federal Department of Foreign Affairs FDFA
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Aktivnost 1 Početak kampanje i trening

Kampanja "Glasajmo za žene" je predstavljena u Sarajevu 19. jula 2012. Kampanja je trajala tri mjeseca i provodile su je različite organizacije žena iz cijele BiH, tačnije 23 organizacije iz 14 gradova u BiH. Kako bi se ojačao status žena u politici sa posebnim akcentom na rodnu osjetljivost mladih političara i s ciljem da se posebna pažnja stavi na žensko glasačko tijelo u ruralnim područjima ove organizacije su ujedinile snage u aktivnostima koje su proizašle

iz četiri povezana projekta koja su podržali SDC iz Švicarske, Kvinna till Kvinna iz Švedske, Rosa Luxemburg za jugositočnu Evropu i Otvoreni društveni fond za BiH. Tokom kampanje i u sljedećih 15 mjeseci uslijedile su aktivnosti unutar ova četiri projekta: radionice za mlade političare/ke na temu rodno osjetljive politike iz kojih su odabrani/e najbolji/e učesnici/e koji/e će pohađati Političku akademiju u periodu od septembra do decembra 2012. Zajedno sa lokalnim partnerima ovi/e mladi/e političari/ke koji su učestvovali u nacrtu gender akcionog plana (GAP). Poseban cilj ovog projekta je stvaranje mreže ženskog glasačkog tijela, da se obrazuju mladi/e političari/ke i da se uspostavi izravan dijalog sa glasačima/cama, kazala je programska direktorica TPO Fondacije Zilka Spahić – Šiljak.

Realizacija kampanje je sprovedena u saradnji sa sljedećim partnerskim organizacijama: TPO Fondacija Sarajevo, Udružene žene Banja Luka, Helsinški parlament građana Banja Luka, Medica Zenica, Horizonti Tuzla, Centar za pravnu pomoć ženama Zenica, Lara Bijeljina, Fondacija CURE Sarajevo, Budućnost Modriča, Most Višegrad, Ženski centar Trebinje, Prava za sve Sarajevo, Forum žena Bratunac, Duvanjske Tomislavgrad, Udruženje građanki Bosansko Grahovo, Krajiška suza Sanski Most, Forma F Mostar, Žene ženama Sarajevo, Glas žene Bihać, Vive žene Tuzla, Kult Sarajevo, Centar za ljudska prava Univerziteta u Sarajevu i Perpetuum Mobile Banja Luka.

Aktivnost 2 Deset dvodnevnih radionica u sklopu projekta "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici"

U prvoj fazi projekta održano je deset dvodnevnih radionica na temu razvoja biznis planova u novembru 2012. godine. Naziv radionica je bio "Edukacija žena za pisanje biznis planova". Učesnice su bile žene iz ruralnih područja u Bosni i Hercegovini koje su učestvovali na edukacijama za osnaživanje žena i bile odabrane kao najbolje učesnice da budu dio ovih dvodnevnih radionica. Cilj dvodnevnih radionica je bio da se žene upoznaju sa konceptom biznisa i njegovim značajem za unaprjeđenje statusa žena u društvu, te da steknu vještine.

Partnerska organizacija Vive žene je organizirala radionicu u Tuzli. Voditeljice radionice su bile trenerice iz udruženja NERDA iz Tuzle. 16 učesnica iz ruralnih područja Kravice, Suhe, Đuguma, Brčkog i Konjević polja su bile prisutne na radionici.

Partnerska organizacija Krajiška suza iz Sanskog Mosta je organizirala radionicu za razvoj biznis plana u Sanskom Mostu. Voditelji radionice su bili predstavnici firme DENI KODEKS doo Fadil Jakupović i Denijal Ogršević. 10 žena i djevojaka je učestvovalo na ovoj radionici. Došle su iz sljedećih ruralnih područja: Okreč, Kamengrad, Stari Majdan, Zdena i Poljak.

Partnerska organizacija Lara je organizirala edukacije za razvoj biznis plana u hotelu "Drina" u Bijeljini. Voditeljice radionice su bile Branka Mičić i Maja Stanković. Voditeljice radionice su koristile interaktivne metode sa ciljem osiguravanja najbolje produkcije znanja. 20 žena je učestvovalo na radionici i došle su iz sljedećih ruralnih područja iz općine Bijeljina: Velika Obarska, Amajlije, Janja i Koraj.

Partnerska organizacija Medica iz Zenice je također organizirala dvodnevnu radionicu za razvoj biznis plana u novembru. 17 žena je učestvovalo na radionici iz šest ruralnih područja: Begov Han, Orahovica, Stranjani, Babino, Vranduk i Janjići. Nakon edukacije učesnice su predale 14 poslovnih prijedloga Medici iz Zenice.

Partnerska organizacija UG Grahovo je organizirala radionicu u Livnu. Voditeljice radionice su bile Jasminka Orman, Jasminka Borković i Danka Zelić. 20 učesnica je imalo priliku da se upozna s osnovama pisanja i provođenja biznis prijedloga i provesti vrijeme pišući kvalitetne prijedloge. Radionica je rezultirala sa 20 potpunih biznis prijedloga.

Aktivnost 3 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Sanskom Mostu

U sklopu edukacijskog dijela projektnih aktivnosti i zagovaranja jednodnevna radionica za mlade političare/ke je održana 18. jula 2012. u prostorijama udruženja Krajiška suza u Sanskome Mostu. Cilj radionice je bio da se učesnici/e upoznaju sa rodno osjetljivim pristupom u politici i nakon radionice su tri najuspješnija/e kandidata/kinje odabrani/e da prisustvuju na Političkoj akademiji i učestvuju u nacrtu gender akcionog plana (GAP) u saradnji sa lokalnim partnerima. Voditeljice radionice su bile Mevluda Kazić i Almira Selimović. Mladi/e političari/ke iz Sanskog Mosta zajedno s predstavnicima/ama različitih političkih partija su pokazali/e da imaju isti cilj: žele raditi na

promjenama za bolje sutra ne samo u svome gradu nego u cijeloj zemlji. Istaknuli su da je ova vrsta radionica uistinu potrebna za političko tijelo u BiH kao i za žensko glasačko tijelo s obzirom na nedostatak rodne ravnopravnosti koja je opet rezultat patrijarhalnih vrijednosti u zemlji. Kroz vježbe i dijalog radionica je osposobila mlade političare/ke da razumiju potrebu uklapanja rodnih dimenzija u svoj politički rad. Lideri/ce su upoznali učesnike/ce sa pravnim okvirom rodne ravnopravnosti naročito ističući CEDAW konvenciju.

Aktivnost 4 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Mostaru

18. decembra 2012. Forma F iz Mostara je organizirala istu radionica u Mostaru. Cilj radionice je bio da se učesnici/e upoznaju sa rodno osjetljivim pristupom u politici. Nakon radionice tri najuspješnija/e kandidata/kinje su odabrai/e da pohađaju Političku akademiju i da učestvuju u nacrtu gender akcionog plana (GAP) u saradnji s lokalnim partnerima. Voditeljice radionice su bile Ana Vuković i Mirjana Penava. 14

mladih je učestvovalo na radionici. Dolazili su iz pet političkih partija (7 učesnica i 7 učesnika). Učesnici/e su se htjeli bolje upoznati i pozdravili su ideju diskutiranja postojanja odnosno nepostojanja rodno osjetljivih politika unutar svojih partija. Za neke učesnike/ce radionica je bila prva prilika da čuju za pravni okvir rodne jednakosti u BiH (Zakon o rodnoj ravnopravnosti u BiH, CEDAW, GAP) kao i za njihovu primjenu.

Aktivnost 5 Jednodnevna radionica za mlade političare/ke u Bihaću

Jednodnevna radionica za mlade političare/ke održana je 7. jula 2012. u Bihaću koju je organizirao Glas žene. Cilj radionice je bio da se učesnici/e upoznaju sa rodno osjetljivim pristupom u politici i nakon radionice tri najuspješnija/e kandidata/kinje su odabrani/e da

pohađaju Političku akademiju i da učestvuju u nacrtu gender akcionog plana (GAP) u saradnji s lokalnim partnerima. Radionicu su vodile Neira Raković Čelebić i Enisa Raković. Na radionici je bilo 15 učesnika/ca iz 5 bh. političkih partija. Teme o kojima se raspravljalo na radionici su: rodna ravnopravnost i uloga žena i muškaraca u politici. Voditeljice su također upoznale učesnike/ce sa bh. pravnim okvirom o rodnoj ravnopravnosti kao i CEDAW konvenciji.

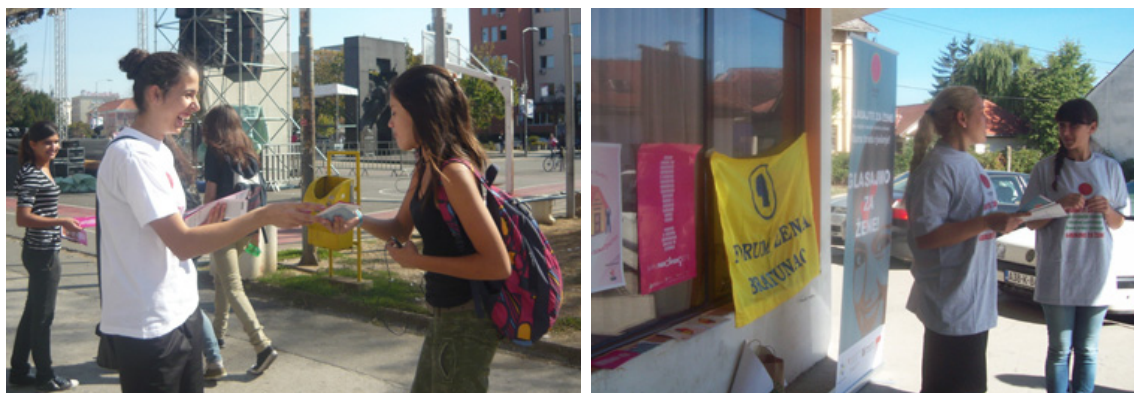
Aktivnost 6 Studijska posjeta studenata/tica sa Univerziteta u Banjoj Luci

U sklopu projekta Helsinškog centra u Banjoj Luci "Ženska strana politike" studenti/ce sa Univerziteta u Banja Luci su posjetili TPO Fondaciju u Sarajevu u julu kako bi naučili/e više o programima i projektima fondacije. Dr. Zilka Spahić Šiljak i mr. Aida Spahić su predstavile tekuće projekte TPO Fondacije sa posebnim akcentom na projekte "Žene, mirotvorstvo i pomirenje u BiH" i "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u politici".

Studenti/ce su dobili/e knjigu "Graditeljice mira" autora Alena Kristića i druge korisne materijale za mlade lidere/ice.

Aktivnost 7 Ulične akcije u 11 gradova BiH

U susret lokalnim izborima u Bosni i Hercegovini 2012. održane su ulične akcije u 11 gradova u cijeloj BiH kao dio aktivnosti u sklopu projekta "Jednake mogućnosti za žene i muškarce u BiH". Cilj ovih akcija je bio doprinos osnaženju žena u politici i podrška kandidatkinjama na izborima. Na ovaj način javnost je bila informirana o važnosti jednakog doprinosa muškaraca i žena u svim sferama života uključujući i političku uključenost. Ulične akcije su su provedene u saradnji političarki i kandidatkinja. Sve ulične akcije su održane 4. oktobra 2012. u 12 sati. Ulične akcije su organizirane i u sljedećim mjestima:

- Edukacijski centar "Spjalica", Sarajevo

- Ulica Maršala Tita ispred kuće Gavрила Principa, Bosansko Grahovo
- Gradski trg, Bratunac
- Trg kralja Petra I Karađorđevića, Bijeljina
- Trg Krajine ispred trgovačkog centra "Boska", Banja Luka
- Trg Alije Izetbegovića ispred trgovačkog centra "Bosanka", Zenica
- Glavni trg ispred "Borova", Modriča
- Trg u ulici Kralja Petra Karađorđevića, Višegrad
- Glavni gradski trg, Bihać
- Zdena, Sanski Most
- Trg Ismeta i Meše, centar grada, Tuzla

Aktivnost 8 Početak prvog modula Političke akademije za mlade političare/ke u Banjoj Luci

U sklopu projekta "Jednake mogućnosti za muškarce i žene u politici" TPO Fondacija i Perpetuum Mobile su organizirali prvi modul Političke akademije za mlade političare/ke koja je započela 29. novembra 2012. u Banjoj Luci. Akademiju je otvorila N.J.E. švicarski ambasador, André Schaller dok su pozdravne govore održali i generalni sekretar Nacionalne skupštine Republike Srpske Ranko Karapetrović i Ilija Trninić, direktor Perpetuum Mobile nevladine

organizacije. Trideset najboljih mladih političara/ki sa jednodnevnih radionica o rodno osjetljivoj politici je imalo priliku pohađati Političku akademiju. Na akademiji je korišten participatorni modul proučavanja i aktivnosti te je isti dao mladima vještine i znanje koje mogu koristiti u svom radu u lokalnim zajednicama. Prvi modul "Političko učestvovanje mladih i njihova uloga u kreiranju rodno osjetljivih politika " je održan u periodu od 29. novembra do 02. decembra 2012. dok je drugi modul "Razvoj vještina, umrežavanje i primjena teorijskog znanja" planiran za januar 2013. godine.

Aktivnost 9 Medijska kampanja

Kao dio projekta "Jednake mogućnosti za muškarce i žene u politici" provedena je medijska kampanja kao zajednički doprinos partnera iz četiri projekta koje su koordinirale Udružene žene (United Women) iz Banja Luke od jula do oktobra 2012. Iako su resursi za ove aktivnosti bili ograničeni, projektni partneri su uspjeli skrenuti pažnju lokalnih i nacionalnih medija na njihove aktivnosti.

IV ŽENE, MIROTVORSTVO I POMIRENJE

Aktivnost 1 Baseline studija

TPO Fondacija je unutar projekta "Žene, mirotvorstvo i pomirenje u BiH" provela anketu na terenu i web anketu za potrebe baseline studije o ženama i mirotvorstvu u BiH koja je objavljena 2012. godine, a koju su uredile Zilka Spahić-Šiljak, Aida Spahić i Elmaja Bavčić. Namjera je bila detektirati mirotvorke i ispitati stavove o miru i aktivnostima izgradnje mira u BiH s naglaskom na ulozi žena.

Aktivnost 2 Analiza životnih priča mirotvorki

U 2012. godini je započeta tematska i biografska analiza životnih priča mirotvorki odabranih za intervju na kojoj su radile Zilka Spahić-Šiljak, Aida Spahić, Elmaja Bavčić i Sedžida Hadžić. Na temelju nekih stotina stranica transkripta urađene su analize koje su poslužile za prvo za detektiranje ključnih tema mirotvorstva koje čine okosnicu 12 priča koje će biti zastupljene u publikaciji koju Zilka Spahić-Šiljak priprema za objavljivanje na bosanskom jeziku u decembru 2013. godine.